

Otorinolaringologia Clínica

Codi: 102940

Crèdits: 4.5

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	OB	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Miquel Quer Agustí

Correu electrònic: Miquel.Quer@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

És convenient un coneixement suficient sobre les bases dels estats de salut i malaltia, així com un nivell adequat de coneixements en comunicació interpersonal.

És recomanable haver assolit uns coneixements suficients en:

1. Anatomia general i específica dels diferents òrgans que constitueixen l'ORL.
2. Fisiologia general i específica de diferents òrgans que constitueixen l'ORL.
3. Coneixements generals d'histologia i anatomia patològica relacionats amb l'ORL.

L'estudiant adquirirà el compromís de preservar la confidencialitat i secret professional de les dades que pugui tenir accés per raó dels aprenentatges als serveis assistencials. També en mantenir una actitud d'ètica professional en totes les seves accions.

Objectius

El seu objectiu general és l'estudi dels aspectes normals i patològics de la Otorinolaringologia (ORL) per capacitar a l'estudiant per:

Identificar els símptomes i signes de les malalties ORL, i interpretar adequadament les proves complementaries bàsiques de l'especialitat (audiometria, electronistagmografia, impedanciometria)

Donar una primera orientació diagnòstica, particularment de les malalties més freqüents.

Reconèixer els símptomes i signes d'alarma que indiquin la necessitat d'atenció urgent, tant a l'inici, com durant l'evolució de la malaltia.

Conèixer les especificitats sobre l'etiologia, clínica, diagnòstic, tractament i pronòstic de les malalties ORL, amb especial èmfasi en aquelles més freqüents, tant en la medicina primària, com en la hospitalària.

Familiaritzar-se en la seqüència diagnòstica ordenada de les malalties ORL, entendre el procés de diagnòstic diferencial, fent un ús racional de les exploracions pròpies de l'especialitat.

Fer una adequada anamnesi i exploració física bàsica dels malalts ORL, així com per interpretar les proves complementàries bàsiques.

Conèixer les indicacions dels tractaments mèdics i quirúrgics i obtenir informació general sobre las característiques d'un pacient ORL tant a quiròfan, com a consultes externes i a urgències.

Competències

- Assumir el seu paper en les accions de prevenció i protecció davant malalties, lesions o accidents i manteniment i promoció de la salut, tant a nivell individual com comunitari.
- Demostrar que comprèn els agents causants i factors de risc que determinen els estats de salut i el desenvolupament de la malaltia
- Demostrar que comprèn l'estructura i funció dels aparells i sistemes de l'organisme humà normal en les diferents etapes de la vida i en els dos sexes.
- Demostrar que comprèn les manifestacions de la malaltia sobre l'estructura i funció del cos humà.
- Desenvolupar la pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seves creences i cultura, amb respecte a altres professionals de la salut, demostrant habilitats de treball en equip.
- Elaborar una orientació diagnòstica i establir una estratègia d'actuació raonada, valorant els resultats de l'anamnesi i l'exploració física, així com els resultats posteriors de les exploracions complementàries indicades.
- Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.
- Indicar la terapèutica més adequada dels processos aguts i crònics més prevalents, així com dels malalts en fase terminal.
- Indicar les tècniques i procediments bàsics de diagnosi i analitzar i interpretar els resultats per precisar millor la naturalesa dels problemes.
- Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
- Obtenir i elaborar una història clínica que contingui tota la informació rellevant, estructurada i centrada en el pacient, tenint en compte tots els grups d'edat, sexe, els factors culturals, socials i ètnics.
- Realitzar els procediments pràctics fonamentals d'exploració i tractament.
- Reconèixer i actuar en les situacions que posen la vida en perill immediat i aquelles altres que requereixen atenció immediata.
- Redactar històries clíniques, informes mèdics i altres registres mèdics de forma entenedora a tercers.
- Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Resultats d'aprenentatge

1. Definir els agents causals de l'existència de les patologies incloses en el camp de l'ORL.
2. Demostrar les habilitats terapèutiques instrumentals bàsiques requerides en el tractament de les patologies de l'àrea d'ORL.
3. Descriure els fonaments de l'anatomia dels òrgans i els sistemes integrats en l'àrea d'ORL.
4. Diagnosticar les patologies més habituals incloses en el camp de l'otologia.
5. Diagnosticar les patologies més habituals incloses en el camp de la laringologia i la patologia cervicofacial.
6. Diagnosticar les patologies més habituals incloses en el camp de la rinologia.
7. Dur a terme una exploració bàsica de l'oïda.
8. Dur a terme una exploració bàsica de la cavitat oral, laringe, faringe i estructures cervicals.
9. Dur a terme una exploració bàsica de les fosses nasals i sins paranasals.
10. Elaborar informes clínics que permetin comprendre els processos patològics i les terapèutiques adequades als pacients afectes de patologia ORL..
11. Enumerar les normes de salut pública que previnguin l'aparició de les patologies incloses en l'àmbit de l'otorinolaringologia (ORL).
12. Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.
13. Identificar els fonaments de la fisiologia i descriure la funció exercida per aquests òrgans i sistemes.

14. Identificar l'existència d'alteracions patològiques als òrgans i sistemes inclosos en l'àrea de coneixement de l'ORL.
15. Identificar les patologies de l'àmbit de l'ORL que requereixen una actuació immediata.
16. Identificar les patologies de l'àmbit de l'ORL que requereixen una actuació preferent o són tributaris d'una atenció especialitzada.
17. Indicar el tractament mèdic adequat a cada una de les patologies tributàries d'aquest tipus de tractament.
18. Interactuar amb facultatius d'altres especialitats en el tracte de pacients amb patologia complexa o multiorgànica.
19. Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
20. Promoure les normes de salut públiques en l'àmbit d'actuació professional.
21. Realitzar una història clínica que permeti l'orientació diagnòstica de les principals patologies integrades en l'àrea de coneixement de l'ORL.
22. Sol·licitar i interpretar les proves d'exploració complementària necessàries per al diagnòstic de les diferents patologies integrades en l'àrea de coneixement de l'ORL.
23. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Continguts

Teoria (21 hores)

Tema 1. Introducció a l'ORL. Patologia de l'orella externa.

Tema 2. Patologia inflamatòria aguda de l'orella mitjana

Tema 3. Otitis mitjanes cròniques.

Tema 4. El nervi facial intraòtic.

Tema 5. Sordeses de transmissió no supurades.

Tema 6. Afeccions coclears.

Tema 7. Vertígens.

Tema 8. Traumatismes i tumors de l'orella

Tema 9. Patologia piràmide i envà nasal. Traumatismes i epistaxis.

Tema 10. Rinitis agudes i cròniques.

Tema 11. Sinusitis agudes i cròniques. Poliposi nasosinusal.

Tema 12. Tumors nasosinusals.

Tema 13. Patologia inflamatòria de la faringe.

Tema 14. Roncopatia crònica i SAHOS.

Tema 15. Tumors de la faringe.

Tema 16. Patologia glàndules salivals.

Tema 17. Laringitis agudes i cròniques.

Tema 18. Traumatismes, estenosis i paràlisis de la laringe.

Tema 19. Tumors laringis.

Tema 20. Patologia cervical.

Tema 21. Disfonies per mal ús vocal. Foniatria.

PRACTIQUES D'AULA (8 hores)

1. Diagnòstic de l'otàlgia
2. Diagnòstic de la sordesa
3. Diagnòstic del vertigen
4. Diagnòstic de les infeccions naso-sinusals.
5. Diagnòstic de l'odinofàgia.
6. Diagnòstic de la dispnea obstructiva alta
7. Diagnòstic de la disfonia
8. Diagnòstic de les tumoracions cervicals

Pràctiques d'habilitats assistencials (10 hores)

Pràctica 1. Il·luminació en otorinolaringologia. Llum frontal. Inspecció de l'oïda externa. L'otoscòpia. (2 hores).

Pràctica 2. Acumetria amb diapasons. Audiometria. Extracció taps cerumen (2 hores)

Pràctica 3. Rinoscòpia anterior. Exploració permeabilitat nasal. Com a col·locar un tamponament anterior. (2 hores)

Pràctica 4. Exploració cavitat oral i faringe. Laringoscòpia indirecta. (2 hores)

Pràctica 5. Traqueotomia i coniotomia. Palpació cervical i exploració parells cranials baixos. (2 hores)

Pràctiques clíniques assistencials (12 hores)

Dia 1. Dispensari d'otologia (2 hores)

Dia 2. Dispensari de rinologia (2 hores)

Dia 3. Dispensari de laringologia i patologia cèrvico-facial (2 hores)

Dia 4. Dispensari de visites urgents ORL (2 hores)

Dia 5. Quiròfan d'ORL (2 hores)

Dia 6 . Dispensari en algun dels Comitès Multidisciplinaris de decisions terapèutiques (Tumors ORL, Otologia, Rinologia) (2 hores)

Metodologia

Aquesta Guia descriu el marc, continguts, metodologia i normes generals de l'assignatura, d'acord amb el pla d'estudis vigent. L'organització final de l'assignatura pel que fa al nombre i mida de grups, distribució en el calendari i dates d'exàmens, criteris específics d'avaluació i revisió d'exàmens, es concretaran a cada una de les Unitats Docents Hospitalàries (UDH), que ho explicitaran a través de les seves pàgines web i el primer dia de classe de cada assignatura, a través del professors responsables de l'assignatura a les

UDH.

Pel present curs, els professors designats pels Departaments com a responsables de l'assignatura a nivell de Facultat i de les UDH son:

Departament(s) responsable(s): Cirurgia

Responsable de Facultat: Miquel Quer

Responsables UDH

UDHSP: Miquel Quer: mquer@santpau.cat

UDHVVH: Juan Lorente Guerrero: jllorente@vhebron.net

UDHGTiP: Francisco Roca: francescrocaribas@gmail.com

UDHTP: Rosa Rosell: rosell@tauli.cat

Excepcionalment i segons criteri del professorat responsable, els recursos disponibles i la situació sanitària de cada moment a les diferents Unitats Docents, part dels continguts corresponents a les lliçons teòriques, pràctiques i seminaris podran ser impartits de forma presencial o virtual.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
PRÀCTIQUES CLÍNiques ASSISTENCIALS (PCAh)	12	0,48	
PRÀCTIQUES D'AULA (PAUL)	8	0,32	
Practica d'habilitats clíniques avançades en humans (PHCA)	10	0,4	
TEORIA (TE)	21	0,84	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
Tipus: Autònomes			
ESTUDI PERSONAL	36,5	1,46	3, 11, 13, 18, 20
LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÈS	20	0,8	

Avaluació

I. Avaluació coneixements clínics-pràctics: 30% de la qualificació total

L'avaluació dels coneixements clínics-pràctics s'especificarà en el programa de cada UDH d'acord amb seves particularitats.

L'assistència a les pràctiques és obligatòria.

El màxim d'absències permeses no justificades per poder avaluar les competències adquirides durant la docència clínica pràctica és de 2. Qualsevol altra absència ha de ser justificada. Més de 4 absències, independentment de la causa, impedeix a l'alumne ser avaluat (tant de la docència pràctica com de la teòrica). L'avaluació dels aprenentatges durant aquesta estada s'efectua de la següent manera:

1. Avaluació de l'examen clínic (màxim 10 punts)

S'avaluen les competències següents amb la presentació de 10 imatges sobre alguns dels següents temes: Interpretació d'imatges d'otoscòpia, interpretació d'imatges de rinoscòpia, interpretació d'imatges de laringoscòpia, interpretació d'audiometries, interpretació de timpanometries, interpretació de nistagmografies, interpretació de rinomanometries, interpretació d'estudis d'imatge de l'especialitat, valoració de situacions d'urgència (epistaxi, dispnea obstructiva alta, paràlisi facial).

2. Avaluació de les habilitats (màxim 10 punts)

Realització d'una otoscòpia. Realització i interpretació d'una acúmetria. Realització d'una laringoscòpia (maniquí). Realització d'una cricotirotomia (coniotomia) en maniquí.

La qualificació final de l'aprenentatge clínic-pràctic és la mitjana de l'examen clínic i de l'avaluació de les habilitats.

L'alumne que no asisteixi a les pràctiques clíniques serà NO evaluable.

II. Primera avaluació dels coneixements teòrics sobre casos clínics: 35% de la qualificació total

Aquesta primera avaluació teòrica constarà de quatre casos clínics sobre els que es faran preguntes curtes. Avalua fonamentalment els coneixements sobre les malalties més importants de l'especialitat i el judici clínic del alumne.

III. Segona avaluació dels coneixements teòrics amb preguntes d'opció múltiple: 35% de la qualificació total

Aquesta segona avaluació tindrà 50 preguntes tipus opció múltiple amb 5 respostes possibles i una de certa i les respostes equivocades resten 0,25 punts.

IV. Qualificació final

La qualificació final és el promig ponderat de les dues avaluacions de coneixements teòrics (35% cada una) i de l'avaluació clínica (30%).

Expressió: Nota numèrica amb un decimal, de 0 a 10.

Qualificació qualitativa: Suspens, aprovat, notable, excel·lent, MH

No es podrà fer el promig entre les avaluacions si no s'obté una puntuació mínima de 4/10 en les tres proves. En cas de no poder fer el promig, la qualificació final correspondrà al valor quantitatiu més baix entre els obtinguts.

L'estudiant que no hagi aprovat els parcials i/o no hagi superat les pràctiques, es podrà presentar a l'AVALUACIÓ DE RECUPERACIÓ que conté una part teòrica i una part pràctica.

IV. Sistema de revisió d'exàmens

La revisió dels exàmens es farà de forma individual amb l'alumne, prèvia sol·licitud per escrit en els terminis establerts.

V. AVALUACIÓ DE RECUPERACIÓ

Hi haurà una avaluació de recuperació pels alumnes que hagin suspes. Serà una avaluació global de tota la matèria.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació coneixements clínics-pràctics: Simulacions	30 %	2	0,08	2, 3, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 18, 21, 22, 23
Primera avaluació dels coneixements teòrics: casos clínics.	35 %	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
Segona avaluació dels coneixements teòrics: preguntes d'opció múltiple	35 %	1	0,04	1, 3, 5, 6, 13, 14, 15, 16, 17, 20

Bibliografia

Bibliografia específica

1. Abelló P, Quer M.: Manual d'Otorinolaringologia. Publicacions de la UAB. Bellaterra, 1992.
2. Cobeta I.: Otorrinolaringología y Patología Cérvicofacial. Medicina STM Editores. Barcelona, 2003
3. Basterra J.: Otorrinolaringología y Patología Cérvicofacial. Editorial Elsevier-Masson. Barcelona, 2004.

Bibliografia de consulta

1. Tratado de Otorrinolaringología y Cirugía de Cabeza y Cuello (2ª Edición). Editado por C. Suárez, LM. Gil-Carcedo, J. Marco, J.E. Medina, P. Ortega, y J. Trinidad. Editorial Médica Panamericana. Madrid, 2009 (ISBN 978-84-9835-079-1).
2. Color Atlas of ENT Diagnosis. 4th edition, revised and expanded. Tony R. Bull. Thieme Editorial. Stuttgart-New York. 2004.

Recursos d'Internet

Hi ha una gran varietat de llocs a Internet útils per l'aprenentatge d'ORL, com

<http://www.seorl.net/>

<http://www.scorl.org/>

<http://www.orlevidencia.org/>

<http://www.library.nhs.uk/ENT/>

Programari

no cal programari específic